

N:o 30.

Af herr **A. Norrman**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändringar i poststadgan.*

Enligt nu gällande poststadga utgör afgiften för rekommenderadt bref 20 öre, hvartill kommer den vanliga brefbefordringsafgiften, minst 10 öre. Man kan således icke få ett dylikt bref befordradt under 30 öre, äfven om det endast innehåller 5 eller 10 kronor. Deremot kostar en postanvisning endast 15 öre för belopp under 25 kronor. Klart är alltså, att det kostar afsändaren jemnt *dubbelt* så mycket att sända 5 till 25 kronor i rekommenderadt bref som med postanvisning. Hvad rim och reson, som kan ligga i denna anordning, är något svårt att förstå. Icke kan väl skälet till olikheten ligga endast deruti, att postverket skulle hafva någon betydligt större risk eller större besvär för det rekommenderade brefvet än för postanvisningen. Visserligen kan *riskan* sägas vara något större, eftersom ett förkommet rekommenderadt bref skall ersättas med 50 kronor, men postanvisningen endast med sitt kända verkliga belopp; men den stora skilnaden i afgift kan härmed icke tillräckligt motiveras. Hvad åter angår *besväret*, så är detta tydligen *mycket mindre för behandlingen af ett rekommenderadt bref än för behandlingen af en postanvisning*, hvilken ju med tillhörande penningar skall å posten inslås i kuvert och förseglas och sedan fordrar ungefär samma behandling som det rekommenderade brefvet. Skulle man göra afseende på postverkets besvär, borde således postanvisningen tydligen vara dyrare än det rekommenderade brefvet. Detta kan nu för ingen del vara min mening att yrka, ty att postanvisningen är billig och beqväm, är nog godt och väl. Meningen är endast att föreslå en rimlig nedsättning uti afgiften för rekommenderade bref, likasom en sådan nedsättning redan skett uti postanvisningsafgiften, att således i viss mån likställa dessa båda: allt i den stora allmänhetens och i synnerhet de fattigarens intresse. Vill man icke nedsätta

rekommendationsafgiften till full likhet med postanvisningsafgiften, till följd af den något större risken, så torde dock vara billigt att göra en nedsättning af 10 öre, så att »reket» blir 5 öre dyrare än den billigaste postanvisningen. Man må icke häremot invända: hvad behöfves detta — man kan ju använda postanvisning i stället för »rek»; — ty det är dock visst, att detta råd i många fall icke kan följas, utan en och hvar kan ofta behöfva att sända ett rekommenderadt bref. Detta gäller i synnerhet den s. k. arbetsklassen, särdeles å landsbygden, men äfven delvis i städerna. Många dylika personer hafva ej lätt att sätta sig riktigt in uti postanvisningens rätta begagnande; och somliga vilja och behöfva, när de skola sända ett mindre penningbelopp — i synnerhet när det gäller deras närmaste eller bekanta — de vilja och behöfva skriva mera utförligt och förtroligt, än som kan ske i postanvisning. Det är ju äfven rätt ofta besvärligt och obehvämt att sända postanvisning och lösa penningar något längre väg till poststationen.

När alltså det nuvarande förhållandet mellan afgiften för rekommenderadt bref och afgiften för postanvisning är orimligt, och eftersom det ligger i allmänhetens intresse, i synnerhet arbetsklassens, att i flera fall hellre sända små penningssummor i rekommenderadt bref än med postanvisning, så synes mig en nedsättning af 10 öre uti afgiften för det förre vara fullt motiverad, helst som vårt svenska postverk befinner sig uti en mycket god ekonomisk ställning och för öfrigt troligen icke skulle mycket förlora på den föreslagna nedsättningen, likasom det icke lär hafva förlorat på de förut tid efter annan till allmänhetens fördel företagna lättnader och nedsättningar i afseende på postbefordringen.

Ett liknande behof af ändring uti poststadgan föreligger i ett annat afseende. Det enkla portot, 10 öre, gäller endast för bref, som väga högst 15 gram. Derefter vidtager dubbelt porto, 20 öre, och gäller ända till och med 125 gram. Det synes, som dessa bestämmelser knappast hade någon annan grund än det rena godtycket, ty intet rimligt förhållande finnes mellan 15 och 125 gram. Visserligen kunde man måhända anföra utlandets exempel, men det orimliga blir icke rimligt endast därför, att det är utländskt. För öfrigt hafva vi icke för afsigt att föreslå någon ändring annat än för inrikes post. Och till stöd för en ändring i postverkets nuvarande »tyngdlag» för inrikes bref vill jag åberopa icke allenast den nyss nämnda orimligheten, utan äfven den olägenhet, besvärlighet och onödiga kostnad, som under närvarande förhållanden tillskyndas allmänheten derigenom, att vigten för det enkla portot är satt allt för låg. Det inträffar ju rätt ofta, såsom hvar man vet, att ett vanligt bref, som man väntat skola gå för enkelt porto, blifver för tungt och måste betalas med dubbelt porto. Visserligen kan man då säga: Skaffa dig en s. k. brevåg

och rätta dig efter den. Ja väl; dock undrar jag, om vår allmoge och våra s. k. arbetare kunna och vilja rätta sig efter denna uppmaning. Och i alla fall blir brefvet ändå lätt för tungt: det kan icke hjälpas. Mången har för tillfället icke annat än tjockt papper eller tunga kuvert att begagna eller måste nyttja lack, såsom t. ex. vid rekommendation, eller vill i brefvet sända ett porträtt eller en räkning, ett qvitto eller annat dylikt. Så blir då brefvet snart för tungt för enkelt porto, och häraf vållas stundom obehag och bryderi, men alltid en dubbel utgift. Och säga hvad man vill, så är dock 10 öre, och ännu mer många 10-öringar, äfven pengar, i synnerhet för fattigt folk. Och under vårt postverks blomstrande tillstånd är det alldeles onödigt att hålla brefven så dyra. Om gränsen för det enkla 10-öres-portot uppflyttades från 15 till 25 gram, vore missförhållandet hulpet och de nyss påpekade olägenheterna skulle försvinna. Det dubbla portot skulle då befördra högst 5 gånger tyngre bref än det enkla; förhållandet dem emellan blefve 1:5. Och vanliga bref man och man emellan, hvilka man beräknat till ett porto, skulle då sällan blifva för tunga eller betinga dubbelt porto. Den möjliga förlust af åtskilliga tusen tioöringar, som genom den föreslagna förändringen kunde tillskyndas postverket, borde väl anses föga betyda i jmförelse med den obestriddliga trefnad, som genom samma åtgärd kunde beredas många tusen korrespondenter, den besparing, som komme åtskilliga fattiga till del, och den mera rimliga proportion, som komme att uppstå mellan enkelt och dubbelt porto. I ännu högre grad gäller detta om den här ofvan omtalade nedsättningen uti rekommendationsafgiften.

På grund af hvad jag sålunda anfört tillåter jag mig härmed ödmjukligen föreslå,

att Riksdagen måtte besluta att genom skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes vidtaga sådana ändringar i nu gällande poststadga, att afgiften för rekommenderade inrikes bref nedsattes från tjugo till tio öre jemte vanlig befodringsafgift, samt att vigten å vanliga inrikes bref, som skola befodras för enkelt porto, måtte höjas till 25 gram.

Om remiss till bevillningsutskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 24 januari 1898.

A. Norrman.